

Oglaši, prepoznaš li da je
najava i nadaju se na temu
članka ili po dogovoru?

Neviši za predstavu, oglaši
da je napotnicom ili policijskim post. Studiošice u Boči
na administraciju lista u Puli.

Kod narudžbe važe točno
vrednosti liste, prezene i najbliže
posta predstavnik.

Naš list se, vreme ne primi,
tako da je javni odgovorni u
čvorovima, posao, za koji se
ne plaća postupanje, tako se izvaja
ispis "Reklamacija".

Celovnog računa br. 847.549

Tel. listare broj 38.

Odgovorni rednik i izdavatelj Stipeo Gjivić — U nakladi tiskara J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Klasi svakog stotka i petka

o podne.

Nedeljaci dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani neizkušeni, a ne
frankirani neizkušeni.

Predplata na polaznicom stoji:
12 K. u obče, 12 K. na godinu
u skolskih vjećih, 3 K. na
pol godine.

Ivan carevine više postarina;
Plaća i stojanje se u Puli.

Pojedini bivoj stoji 10 h. koli u
Puli, toli ivan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Gulin br. 5 te prima stranicu
osim nedjelje i sjetvica svaki dan
od 11—12 sati paže podne.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Glasom rane male stvari, a naslova sve poljavari". Narodna poslovica.

Istarski sabor.

7. sjednica obdržavana u Kopru dne 17.
septembra 1901.

Prisutni dr. M. Campitelli, vladin
zastupnik Alojzij Fabiani, 26 zastupnika
(galerije dobro posjećene).

Predsjednik otvorio u uređeni sat
sjednici.

Po pročitanom i odobrenom zapisniku
moli reč:

Zast. Venier, koji nastoji izpraviti
nekoje navode zast. dr. M. Trinajstića, spomenute u njegovom prešnom
predlogu za pripomoč stanovnikom sela
Krasica. Ovi stanovnici da imaju i lieč-
nika i babicu u Bojahu (!); ceste njihove
da su dobre; nameti da su u istinu ve-
liki, ali da su ih prouzročili troškovi za
pokopaliste; i školu da imaju već dulje
vremena (da imaju talijansku, kakvu nisu
pitali nit koja im koristi. Op. izv.)

Zast. dr. M. Trinajstić moli reč.

Predsjednik: nedozvoljavam raz-
prave.

Zast. Trinajstić: ja imadem
pravo po poslovniku, da izpravim pred-
govornika.

Predsjednik: nedam vam reči.
Na to nasta buka, iz koje se čuje i gla-
sove većine, da se dozvoli govoriti.

Zast. Trinajstić dobiv konačno
reč, reče uz viku na galerijah, da je do-
bio obavijesti o Krasici pred samom sjed-
nicom i da se nije mogao uvjeriti u ko-
liko su istinité. Ako tvrdi g. Venier, da
stvar stoji drugače, moguće je, da ima i
on pravo. U ostalom on je i sam priznao,
da su občinski nameci jako visoki.

Za govor bučile su obje galerije
tako, da su govorniku samo bližnji zastupnici
mogli čuti. Predsjednik nije našao za
shodno, da občinstvo opomene.

Pričenja.

Predsjednik pričuje, da je
dobio od generalnoga konzula Amerike u
Trstu zahtajnicu za izraženo sačeće po-
vodom nasilne smrti predsjednika Mac-
Kinley-a. Pričuje nadalje razne molbe i
podneske stigle na sabor; da je zapričen
doći u sabor zast. Ventrella.

P O D L I S T A K.

S kojim razloga gube mnoga djeca
volju za nauk; a po devrščetu nar-
škole zanemare knjigu i daljnju na-
obražbu. Kako da se tome doskoči?

Piše: Veljko.

(Konac)

Svako pravilo imade svoju iznimku
— kaže se — pa bi se jamačno našlo i
takovih, koji ne bi marili za nje, no ve-
ćina, ogromna većina bi svakako barem
za dugih jesenskih noći posegla za njima,
da si prikrati par sati onako za „uspomenu“, a kad bi jednom naš narod ob-
ljubio knjigu, kad bi se privratio čitanja,
te mu ona postala savjesticom, tjesite-
lijicom, kad bude u njoj nalazio ono čega

Tajnik Vareton pročila u talijan-
skom prevodu interpelaciju zast. Jenka
i drugova na cesarsku vladu o komisiji za
pošumljenje, koju čemo danjem naknadno.

Predlosi.

Predsjednik pričuje, da su mu
izručeni predlozi, koje dade pročitati i to:
zast. Costantini i drugovi, da se
zemaljski odbor zauzme, da bude, želje-
ničke postaja u Pazinu podignuta na po-
staju II. reda, i da se tamo sagradi skla-
dište za robu;

zast. Rizzi, da se ustroji u Puli na
zemaljski trošak ženski licej sa talijanskim
naukovnim jezikom;

zast. Bennati, da se pomogne
oštećenim tučom u občini Marezige. (Isto
predložili su već prije članovi manjine.
Op. izv.);

zast. Scampichio, da se po-
mogne oštećenim od tuče na Labinstini
napose u Sv. Nedjeli;

zast. Venier, da se pomogne ob-
činom Momjanu, Grožnjana i Završja.

Zadnja tri predloga bijahu jedno-
glasno prihvaćena; prva dva upućena
odnosnim odborom.

Nepotvrđen proračun za 1901.

Tajnik Vareton dala dopis e. kr.
vlade, kojijavla, da nebjijaće potvrđen
saborski zaključak, po komu bi se potro-
šarski namet povećao od 100 na 125%.

Presjednik Chersich predlaže u
ime zem. odbora, da se moli potvrdu na-
meta na erarni porez na meso i vino;
medjuljin, da se pomogne udjeljstvom od
ostatka zem. zaklade i od većeg prihoda
od nameta na erarni porez na potrošarinu.

Utoci.

Izvestitelj Vareton čita u većina
prihvaća utok Antuna Piccoli; odbija utok
Antuna Gianole radi ustrojenja upravnog
vieća u Momjanu i onaj občinara Kuber-
tona radi gradnje neke ceste.

Obračun za god. 1900.

Zast. Bubba izvješćuje u ime finan-
cijalnoga odbora o zemaljskom obračunu
za god. 1900, koji iznosi 2,359.646.61 K
njemu treba; za stalno ne bi onda
žalio potrošili nekoliko desetica da ju
pribavi.

Ovakod pritike imalo bi se poštu-
pati, da mu knjiga i čitanje omili, a onda
je napredak gotov. Jednom rietju, seljak
imalo bi se pružiti boljega društva, a ne
ostaviti ga i nadalje, da se kreće u onom
krugu, u kojem se doseže kretao.

Zimske su večeri najdugočasnije. Se-
ljak, u to doba godine ide rano spavati
— a mladež? — Pa kud će nego na sa-
stanke, u kremu itd. . . . Nu svega
toga ne bi bilo u tolikoj mjeri. Niti bi
ocevi i majke išli rano lezati, a niti bi
mladež zalažila u krême, na sastanke, ni
pravili iste postolovine itd. Otac bi čitao,
a ukucani bi ga slušati. Roditelji, koji ne
umiju čitati primorali bi djecu, da im či-
taju, a kasnije bi ovi i sama radje uzi-
maju ona postala savjesticom, tjesite-
lijicom, kad bude u njoj nalazio ono čega

u prihodu, 2,423.824.99 K u izdakim, sa
manjkom od 64.178.38 K. Taj manjak da
se pokrije od dosadašnjeg ostatka, te bi
tada ostalo još 112.179.02 K, kojim se
pomožava zemaljski imetak.

Predloži.

Kod glavne razprave reč
zast. Stanger i najprije hrvatski, pak
talijanski, da je saborkoj manjini onemo-
gućen svaki nadzor i svaka kritika zem-
aljske uprave, jer je ta manjina izklju-
čena od svih saborčkih odbora te nemaze
pregledati odnosišni spisa. Ne preostaje njoj
dakle drugo, nego da provjeduje proti
takvom postupanju i da glasuje proti pred-
loženim računom. Od strane saborke ve-
ćine nije ni toliko dozvoljeno, da bi se
moglo pročitati izvještaje pojedinih odbora,
kako to propisuje § 27. pravilnika,
na temelju kojeg bi se ti izvještaji imali
iskazali i razdieliti zastupnikom. Izvještaje
bi se moglo pomožiti bar hektografom; i
toda podigli je zastupnikom.

Kao što su izključeni slaveniški za-
stupnici, tako je izključeno i slavensko
stanovništvo Istre od svakog sudjelovanja
kod javne uprave i od svega javnoga ži-
voča. Počasni od zemaljskoga odbora pa-
ve do školskih i cestovnih odbora izklju-
čeni su Hrvati i Slovenci. Zastupnik naš
u zemaljskom odboru bijaše odstranjena
nasilno.

Zast. Bennati: Imali ste ga!

Zast. Stanger: Odstranili ste ga
nasilno i tako su ostale izvanjske občine
bez svoga prisjednika.

Zast. Bennati: prisjednikom je
zast. Chersich!

Zast. Spinčić: Morao bi se sra-
mili, da sjedi na onom mjestu.

Zast. Stanger: Slaveni neimaju
nijednoga svoga ni u zemaljskom poljo-
djelskom zavodu. Mlađici, koji nisu Tal-
ijani, nisu tamo primljeni. U cestovne o-
bore, koji neimaju nikakva posla sa poli-
tikom, imalo bi se imenovati jednoga Tal-
ijana i jednoga Slavena, ali toga se
nemini, već se imenuje obojeni Talijani.
I u zemaljskom školskom vieću nalazi se
jedan Slaven naproti deset Talijana. Po-
sto imenuje zemaljski odbor trojicu ča-
novi u to vieće, bilo bi pravedno, da

nom večernja čitanja u kući našeg se-
ljaka udomila i postala običajna, biti će
to najmilija zabava, koja se ne bi
više iskorienila. Nas seljak bi i bez svih
ih priprava čitao — da ima šta. — Ja
sam osvjeđen, a i mnogi od vas —
mislim — da on rado čita samo kada
imade Štovi. Nije tako istina, da on ne
mari za knjigu. Da on mari, dokaz nam
je taj, što, kad mu posudiš knjigu, na-
mukamo si dok ju natrag dobijes. Pa kad
si ju dobio, vidis, da je kroz mnogo ruku

prošla, a možda li sam — on, će ti ju i
zaljiti. Ali da i sam knjigu nabavi —
on je za to još nekako nemaran ali da
ima, čitao bi. Uveren sam, da kad bi
jednom odrasli zavoljili knjigu, to će ju
onda i mladež objaviti. Oni moraju u
ime njoj prednjačiti. Samo će to onda
od sebe slijediti, a onda je s tim mnogim
sadašnjim zlim običajima, kod našeg na-

imenuje bar jednoga Slavena. Tomu smo
se nadali, ali se prevarimo. U kotarskih
školskih viećih dogadjaj se isto, premda bi
u tih viećih imali sjediti muzevi iz do-
tičnih kotara, ipak šalje tamo zemaljski
očekuje pristaje.

Zast. Spinčić: Idu na putovanje!

Zast. Mandić: Idu na jedu!

Zast. Stanger: U obče koli zastup-
nici toli slaveniški porezovnici izključeni
su od zemaljske uprave posve. U ostalom
ovih brojka u obračunu nije moguće kon-
trolirati, ali ipak mi se čini, da je za
središnju upravu uvršten iznos od 100.000
kruna silno visok, jer je potrošeno u tu
svrhu 10 po sto od sviju dohodata.

Zast. Spinčić: Čim bi plaćali svoje
agitatore?

Zast. Stanger: U poglavju „škole“
nalazimo potrošak od 27.000 kruna za
talijansku realnu gimnaziju u Pazinu...

Zast. Spinčić: Posve nepotrebni!

Zast. Stanger: Istina, nepotrebni, jer je za potrebe Talijana poskrbljeno
gimnazijom u Kopru. Osim toga izdalo se
za podpore djakom 10.000 kruna, a to će
biti stalno djaci talijanske gimnazije u
Pazinu.

Zast. Spinčić: Stalno ne za hr-
vatske djake!

Zast. Stanger: Nu tim novcem
nepodupire se djake, nego se ih tim
kupe i (brigovaraju na klupu većine)
Poznam obitelj, koja je dobila 100 for-
za to, da upise svoga sina u talijansku
gimnaziju.

Zast. Spinčić: Da, tako se radi!

Zast. Tomasi: Viradite tako, čemo
vam dokazati!

Zast. Stanger: Podpore se dieli
prije nego li se upiše djaka. Na taj
način prikuplja se djake na talijanskoj
gimnaziji.

Kako se postupa sa zemaljskim nov-
cem, kazati ću jedan slučaj, za koji je
doznao iz najboljeg izvora. Kad se je
htjelo dati zemaljsku potrošarinu u Puli
u zakup, kazalo se je interesentom, da
plate 21.000 kruna, urednik zloglasne
„Prave Naše Slove“ pak, koji je u talijanskoj
službi, 3000 kruna. Na taj se na-
ruda odzvono. A kada to sve bude, tada
je i naša zadača riješena, jer smo svoj cilj
polucili.

Nu rad dakle, na rad da podignemo
već jednom naš bledni narod; na rad
svi, svi složno, koji ide u tomu narodu
mogu koristiti; na rad svi pod spasonosnim
stigom, koga nek nam rese zlatne rieci:
Odgojimo narod — poučimo ga!
Dá, odgojimo ga, a odgojiti njega
znači: odlucići ga od njegovih predusa-
i mana; izpraviti krivo njegovo mišljenje;
uputiti ga na dužnosti; otvoriti mu više
vidike, da upozna bolje sebe i svet; na-
učiti ga, kako će se praktičnije moći po-
sluziti onim, što mu je na ruku, u kraljev-
tu, da znači prosviliti ga, da se pak pro-
svjetom, moralom i materijalno osvi na
svoje noge!

čin kod nas kažu parlamentarizam. Ja se koj je namjenjena hrv. gimnaziji u Pačinu, po vremenu porasti i blagostanje pokrajine, i tada neće biti više ovakvog predstavljanja. Predgovornik je kazao, da će tako malo zainteresirani, da bi mogli da se uči, ali krije, da neimaju sredstava za to.

Zast. Spinčić: Vlada potvrdi sve! (Na koncu odobravaju članovi manjine). Predsjednik reče na to da se izvestaja pojedinih odbora nemaju prebitivati; uvid u upravne knjige načinju članovi odbora.

Predsjednik Tomasi: Nakon što je za govora zast. Stangeru lijevo i desno tražio podatak, nastao je polazak načinje zast. Stangeru tim, da zem. odbor sa svoje članove u kolarsku školu viča radi reda. Zast. Spinčić i Mandić rekose nasuprot, da se zemaljske predsjednike šalje radi toga, da putuju i da jedu.

Predsjednik: Da su to kazali, bio bi ih pozvao na red!

Zast. Mandić: Dà, kazali smo i opetujemo: "vanno viaggiare e mangiare!"

Predsjednik Tomasi: Pa ipak zem. odbor daje tim svojim odaslanikom samo 7 for., a za sam voz moraju platiti 10 f. Sto se tice podpora djakom, nije nijedan Hrvat ni Slovensac podpore molio. (Članovi manjine smiju se glasno).

Zast. Bennati: Dakako, za Slavene misli vlada!

Zast. Spinčić: Jeste li čuli g. vladin zastupnike?

Predsjednik Tomasi: Pravnikom prvega tečaja nedava se podpore, jer nisu tada obično na sveučilištu. Nekomu rođaku dra. Laginu kazao je govornik, da ponovi molbu druge godine, da će pak dobiti podporu. Dotični se nije više oglasio. (Bio bi morao moliti talijanski, zar ne g. prisjedniči. Op. izv.) Glede potrošarine u Puli kaže, da nije istina. Isto tako, da se nevodi trgovina sa djaci na talijanskoj gimnaziji. Pošta je pako zast. Stanger govorio o talijanskoj gimnaziji, valja nijemu, da govorio o hrvatskom gimnaziju. (Nije istina, jer hrv. gimnazija ne biva na dnevnom redu, dočim govor obraćun za g. 1900. i o izdaci za talij. gimnaziju. Op. izv.)

Na hrv. gimnaziju da se je sakupilo djece sa svih strana; mnogo se ih je upisalo, al je broj odmah pao. Učenike da su dopeljali braća i svecenici, kojih da je bilo čak 16 nekoga dana u Pazinu; djeci da su po seljački obućeni.

Zast. Mandić: I mi smo nosili seljačko odjelo, pa nas nije za to sram.

Predsjednik Tomasi: Ja se nerugam ubogim seljakom nego izvestiju nadzornika Klobića, koji je kazao, da su ti djaci činovnička i imućnih roditelja. Za te djeake da se je kupilo 50 kisobra; Klobić da je kazao da neće od svih niti petorica položiti izpit zrelosti; profesori, da su ih morali učiti čitati i pisati i računati; slabo su nastanjeni; nekogi da spavaju u školi; drugi stanju daleko; u Pazinu da ih nisu htjeli itd. U tom smislu je prisjednik i nadalje govorio o svadbi i o ničem.

Vladičin zastupnik odgovara predsjedniku, da prosvjeduje proti tvrdnjai, da je nadzornik Klobić hotimice zašutio stvari, koje mu je prisio zast. Tomasi.

Predsjednik Tomasi: Tada ih je zamolio prostodrušno.

Zast. Stanger: Na dnevnom redu je obraćun, nipošto hrv. gimnazija. Navodi zast. Tomasi je samu povala hrv. gimnaziji. Istina, da su djaci loši nastanjeni, jer se je bijelo tamo podignuti talij. gimnaziju, koja je posve suvišna. Htjelo se je očuvati 10—12 djaka iz Pazina, da se jih neposlavene.

Hrvatska gimnazija u Pazinu nije ustrojena za sam Pazin, nego za cijelu Istru. Da se je hrv. djaka oglasilo na jednom mnogo, nije ništa zla, dapaće privativno. Da su ti djaci siromšni, nije njihova krivnja, kao što nisu oni krivi, da je Istra na rubu propasti. Usati se pak možemo, da će s pravom prosvjetom,

Zast. Mandić: Učite se na jezik
koj je namjenjen hrv. gimnaziji, u Pa-

činu, po vremenu porasti i blagostanje
pokrajine, i tada neće biti više ovakvog
predstavljanja. Predgovornik je kazao, da
će tako malo zainteresirani, da bi mogli
da se uči, ali krije, da neimaju sredstava
za to.

Zast. Mandić: Djeca djele djece
bez Skole, jer zemaljski odbor uzprkos
čestoj kritici neima novca za nove
čestice škole, što valja im vratiti, jer
nije učenja naših pionirskih skola pada-
renje. Da nam dolazi učenje, da je
neće tobož hotio, a 5. maja nauči to-
liko, koliko se drugu, nauči u 5—6. go-
godina. Kaož je nadalje g. predgovornik
da treba našim djakom učiti potekće fi-
nog ponašanja, što nemjerem, nu to je
stvar, koja se lako popravi, niti je Šuda,
da se djeca sa selu neznaaju ponašati
kako ona iz grada. Predbacio nam se
da neima iz Pazina na hrv. gimnaziji
djaka, a ja kažeim opelovo, da je ta gim-
nazija za sav naš narod Istre.

Zast. Bennati: Nije je trebalio.
Zast. dr. M. Trinajstić: Eto
vam zastupnika pete kurije!

Zast. Tomasi: Hoće da se izpravi,
da on nije tobož hotio predbaciti hrvatskim
djakom siromstvo.

Zast. Costantini: pripovjeda
nekli slučaj, kako je jedan otac došao na
talij. gimnaziju, jer da mu je zast. Spinčić
obetao, da će mu bezplatno obeskrbiti sime,
a toga da nisu učinili. Radi toga da ga
želi upisati talij. gimnaziju i da će pla-
ćati bilo 30 for. mjesечно.

Zast. Spinčić jedva je izgovorio
prve riječi hrvatski, nastade na obih ga-
lerijama silna buka i vika. Občinstvo po-
mažu i zastupnici. Nastaje zestok prepri-
izmedju članova većine i manjine. Ob-
činstvo optuže larmanje kod svake hrv-
atske rieci. Napokon se odluci predsjed-
nik te daje izprazniti pučku galeriju; ob-
činstvo odlazi živždajući, grdeći i pusuću-
ći. Kod daljnog govoru budi gospodska galer-
ija još biesnija; ovaj pruži pomoć ob-
činstvu izbjegnući sa pučke galerije. Nakon
prazniti i gospodsku galeriju. Občinstvo
odlazi lagano vrliču kano životinje. Ko-
načno reče zast. Spinčić u glavnom slike-
deče: Posto je postovani Costantini spo-
menuo neku stvar, koja se mene liče, da
nisan bio tobož muž-besjeda, moran mu
odgovorili, da je sve ono, što je o meni
kazao, g o l a ž. Reči mu pak moram,
da mi se čini nečastno, što onaku stvar
ovdje navadja. Hoće ujedno, da odgo-
vorim nekoliko prisjedniku Tomasi u Novoj
Vasi kod Poreča. Za čitanja prigovaraju
članovi većine, jer se radi o njihovom
ljubimcu.

Zast. Spinčić: Pošto je kasno doba, diže predsjednik
sjednicu i uruči buduću za četvrtak.

Zast. Mandić: Fakini!
Zast. Glezer: Govorite talijanski!

Zast. Mandić: Dakako, Vas čemo
poslušati!

Predsjednik: Zabranjujem zast.
Mandiću govoriti!

Zast. Mandić: Ako može ob-
činstvo na galerijah budit, mogu i ja
govoriti!

Predsjednik: Nedozvoljavam!

Zast. Mandić: Onoj fakini do-
voljavate larmati i razbijati, koja se obdrža-
vat će u urali, kad se budu zemski
ustanici blagojopojnoga biskupa i člana

sabora pratili vječnom počitku.

Moleć, to je predsjedničtvu, da ovoliko
blagojovoli primiti do znanja, bilježimo se
dužnim poštovanjem.

Trst, dne 21. septembra 1901.

(Sledi podpis)

zastupnici
šte su ih stavili članovi hrvatske-
ske klube na istarkom za-
misch ed 17, 19. i 20. t. m.

Interpelacija

Josip Kompare i drugove na
sl. zemaljski odbor.

U nekog doba imala je porezna
čestica na pravo ribarstva u Vallokti.
Sada, posebno dobiva najamim za ribolov
načinje vlasti obće mnenje — občina
Kopar ili zemaljski odbor.

Obzirom na to pitaju podpisani:

1. Je li istina, da pravo ribarstva ne
pripada više dotičnoj občini Škofiji?
2. Ako nepridapa Škofijam, komu pri-
pada u obće?

3. Kako je to, da bi Škofije, izgubile
to pravo i tko je krije, ako se je to dogo-
dilo.

U Kopru, dne 17. septembra 1901.

(Sledi podpis.)

Interpelacija

zastupnika Josipa Kompare i drugova na
sl. zemaljski odbor.

Godine 1897 molili su občinari Ško-
fije srednje putem občinskoga ureda u
Miljah zemaljski odbor podporu za po-
pravak odnosno za gradnju vodnjaka.

Občinsko zastupstvo poduprilo je
opravdalu molbu, te se je govorilo, da je
zemaljski odbor osjegurao for. 200 podpore
za dogradnju vodnjaka. Občinom-moli-
teljem nije pak ni danas ništa poznato o
toj podpori, a potrebite vode uvjek im
primankuje.

Sadnji načelnik u Miljah je doduze
god. 1900 potrošio 58 for. za popravu
vodnjaka, ali tom neznačnom svotom
mjesto da je načelnik popravio dosadašnji
vodnjak, ga je pokvario tako, da sada
neodgovara potrebama občinara niti obzi-
rom na mnozinu, ni obzirom na dobrotu
vode.

Popravak je počeo razpadati a to
škodi vodi toliko, da je skoro nepitna, te
prijeti pogibjelj i da ostanu občinari bez
vode. Občinari obratili se u tom poslu
više puta na načelnika, jer ostaje pak on
na sve molbe glad, pitaju podpisani:

1. Je li u istinu zemaljski odbor na-
klion podporu za popravak vodnjaka na
Škofiju srednjoj — i ako je dozvolio, kakvu
je svotu doznačio?
2. Je li c. k. zemaljski odbor poduzeli po-
trebite korake, da miljski načelnik bar
dosadašnji vodnjak stavi u dobro stanje.

U Kopru, dne 17. septembra 1901.

(Sledi podpis.)

Interpelacija

zastupnika Josipa Kompare i drugova na
visoku c. k. vladu.

Učitejiste u Kopru imade tu ravnopravna i jednako vrijedna odjela: talijansko, slovensko i hrvatsko. Taj c. k. zavod za mučenje slovenskih i hrvatskih
djaka imade na čelu nadpis i to samo
njemački i talijanski.

Njemački nadpis jest posve neoprav-
dan, jer taj c. k. zavod nije njemački niti
je za Nieme. Istina je doduze, da se je
u nejnjovje doba niemstina počelo nari-
vavati baš živo. Posliedica tomu narava-
vanju njemačkoga jezika jest ta, da dјaci
propadaju, što se je kćončem prošle go-
dine — na žalost dogodilo mnogo-
brojno. Nu mi iztičemo, da c. k. učiteljiste
nije njemački zavod.

Uslijed toga pitaju podpisani:

1. Hoće li c. k. vlada poduzeti po-
trebite korake, da c. k. učiteljiste dobije
ravnopravni slovenski nadpis?
2. Hoće li c. k. vlada naložiti, da se
brise neopravdani njemački nadpis?
3. Hoće li c. k. vlada poduzeti po-
trebite korake, da se ublaži prevelika
strogost na niemstinom?

U Kopru, dne 18. septembra 1901.

(Sledi podpis.)

Interpelacija
zastupnika Spinčića i drugova na cr. kr. vladu.

Zupni stan u Sv. Luciji na Skitači na Labinštini ne samo da je malen tako, da pisarna mora bili smještena u kuhinji, nego je i tako trošan, da se podire, i da voda curi u sve prostorije. Takova kuća, u kojoj se vrati rečenoga neprstano i dimi, ne samo da nije stan bilo koga čovjeka, nego je i nečast za sve moguće oblasti, poglavito pak za c. kr. oblasti, na koje spadaju bogoslovne stvari, naročito i briga za stasove dospjene onih, koji obavljaju službu božju.

Na odnosne molbe tamođenih dušobričnika, upravljene na labinske občinske oblasti, kao one koje imaju u stvari bogoslovnih posredovati između župne občine i c. kr. oblasti, odgovaraju iste mjestne oblasti već njekoliko godina obećani, ali kod toga i ostaju i ništa ne poduzimaju.

Da se učini kraj stanju, u kakvom se nalazi župni stan u Sv. Luciji na Skitači, da prestanje stanje, koje nije časno ni za občinu ni za državu, postavljuju podpisani na c. kr. vladu slijedeći upit:

Je li c. kr. vlast voljna poduzeti bezodvlačno shodno, da se poveća i pravi župni stan u Sv. Luciji na Skitači u Labinskoj mještanskoj občini i tako omogući stanovanje u njemu; i u tu svrhu, obavom na skromniju onih vjernika dati što izdašuju podporu?

Kopar, 19. septembra 1901.
(Slijede podpisi.)

Interpelacija
zast. Spinčića i drugova na cesarsko kraljevsku vladu.

Stanovnici župe Sv. Lucije na Skitači na Labinštini mole već 20 godina sve moguće oblasti, mjestne, kotarske i zemaljske, da se ustroji škola za njihovo djecu, i ako nije odmah moguće redovitu bar pomoćnu, te da se u tu svrhu predi školsku sobu, u kojoj bi svakodobni svećenik poduzeava.

Pošto i ti stanovnici plaćaju poreze i svakojače, občinske, pokrajinske i državne namete; pošto plaćaju i porez u kriji, dajuće jake sile naročito c. i kr. mornarici; i pošto su za školsku obuku odgovorne c. kr. oblasti, stavljuju podpisani na c. kr. vladu slijedeći upit:

1. Je li c. kr. vlast voljna, kako njoj to zakoni nalažu, pobrinuti se bezodvlačno za to, da se u župi Sv. Lucija na Skitači na Labinštini ustroji redovita putna škola, ili ako to nije odmah moguće, bar pomoćnu, te da se u tu svrhu bezodvlačno predi nuždna školska soba?

2. Je li ista c. kr. vlast voljna dati podpore u svrhu priređenja školskih prostorija, uvez u obzir okolnost, da su tamođni stanovnici skromniji, i da već kroz deset godina plaćaju u školske svrhe, a da škole nikakve ne imaju?

Kopar, 19. septembra 1901.
(Slijede podpisi.)

Interpelacija
zast. Matka Mandića i drugova na njeg preuzvišenost gosp. ministra rata.

Dne 1. septembra t. g. obdržavali su trgovacki agenti u Puli u prostorijah „al Arco Romano“ javnu zabavu, kojoj je prisustvovalo po izvještu talijanskih novinah Pule veliko množstvo občinstva.

Kod zabave sjedjelovala je glazba c. i k. vojne mornarice, koja je izvajala po priznanju rečenih istova vrla krasan program, u kojem bijaše najviše zastupana talijanska glazba i patriotične pjesme, između kojih su izazvale pravu huru i odobravanje te mordose biti opetovane „El si“, „El marameo“, „L'Inno a San Giusto“, „L'Inno all'Istria“ i onu „Lassè pur“ te konačno nekoje mafiove „Lege“.

Na zabavi bicalo se življeno poznate serpentine, koje su se u znaku „hrastov križa“. Između unjetno pojačanih vatra odlikovavše se osobito nekoja „simbolična kolosa“.

Pošto je podpisanim poznato, da su vojničke oblasti zabranile avojim glazbama u javnih prostorijah Primorja,igrati ili udarati hrvatske ili u obče slaveniske komade, posto su pjesme igraće ili sviranje dne 1. septembra t. g. na zabavi, trovarčki, agenata u Puli ne samo narodotalijanske, nego daće skrajno uvredljive, porugljive, izazivne i kaznive za većinu stanovništva Austro-Ugarske i za većinu plemstva Primorja, t. j. za sve Slavene, koji daju svom caru i kralju u službu najveći i najbolji dio svojih novina;

pitaju podpisani njeg. preuzv. gosp. c. i kr. ministra rata:

1. Je li mu poznato, da se je glazba c. i. kr. vojne mornarice rečenoga dana ponizila do nizine, uličnih derana, koji te pjesme pjevaju, te tim postala sredstvom izazivanja, razdraživanja i pogrdjivanja većine pučanstva države i pokrajine?

2. Ako mu je poznato to nečastno postupanje glazbe c. i. kr. vojne mornarice, sto se poduzelo ili kani poduzeti, da se to više nigdje nedogodi?

U Kopru, dne 19. septembra 1901.
(Slijede podpisi.)

Za hrvatski zavod u Rimu.

Glavarstvo občine Kastav odposalo je u poslu zavoda sv. Jeronima u Rimu sledeća dva brzojava:

Njegova Preuzvišenost ministar Goluchovski — Beč. — Molimo zaštitu zavoda Jeronimskoga za hrvatski narod u Rimu proti silovitom napadaju samozvanih Dalmatinaca. — Za občinu Kastav u Istri. Načelnik: Jelušić. v. r.

Eminentissimo Cardinali Rampolla Roma — Vaticano. Communitas Castuae in Histrio gratias agit Pontificis pro Instituto hyeronymiano croatica gentis demandans a sumus violentum Pseudodalmatorum. — Praefectus: Jelušić m. p.*

Občina Punat odposala je dne 13. t. m. u poslu zavoda sv. Jeronima u Rimu brzojavno prosjed-molbu:

Ministar Goluchovsky — Beč. Nasiljena zavod sv. Jeronima u Rimu najodrešiti odsudjuje ova občina, ponosna što su i njezini sinovi uživali časti u bivšem kaptolu. Molimo Vašu preuzvišenost za odlučno postupanje u ovom pitanju, gdje je izložena i čast slavne monarhije i Hrvatskog naroda. — Načelnik: Anton Žic.

Vrbnik, 11. rujna. Eminentissimo Cardinali Rampolla, Vaticano Roma. — Communitas Castri Verbenici diocesanos vegensis, quam maximas, gratias agit Sanctitatis Sua de collegio Hieronymiano pro gente nostra croatica instituto. Dignetur Sanctitas Sua virtute apostolica ac libertate reprimere nefarios conatus invaserorum, qui subdolo animo et infami operationem nostram dehonestaverunt. Ad pedes Sanctissimi Patris provolutus peto apostolicam benedictionem pro communitate, cui praesum. — Josephus Vitezic, praefectus.

Njegovoj Preuzvišenosti ministru Goluchovskomu — Beč, Ballplatz. — Odsuđujuće sa ciljnim prosvjetenjem i postenim svjetom navalu bezbožnih renegata i veleizdajnika na svetojeronski zavod hrvatskoga naroda u Rimu; molim Preuzvišenost Vas u ime ove lojalne občine, da posjed i prava podatka Njegovog Velikanstva, te ugled Austrije očuvu. — Načelnik: Josip Vitezic.

Fr. Po čuši j' hodil izdajica Krsić va Kopar ovi dñi?
Jur. Trebada ha dieđut!
Fr. Da ga Talijani neplačaju za izdajstvo, bi on vatrek živel va dieđut.
Jur. Morala j' hodil po plaću?

Službeni list sv. Stolice „L'Officiale Romana“, bavći se pitanjem o hrvatskom kolegiju, piše, da on pristaje uz sve, što kaže „La voce della verità“, pa još nadade, da S. O. papa su svjetlom breveom „Slavorum gentem“, koji je dao povoda tolikoj neopravdanoj hajci, nije namjeravao dirnuti nikako u čije prava. Tko i za čas može protivno misliti, taj počinja veliku krivicu. Prije preobrazbe zavoda, o kojog se je radi, papa je htio salučiti biskupe svih zanimanih krajeva. Nije mu bilo dosta, što su svih biskupi pismeno pristali na preobrazbu, pače za njom vapili i urgirali je, nego je još htio biti usmeno obavijesten po svećeniku neograničena pouzdanja, koji je u tu svrhu došao u Rim. Samo dakle, posto se je sv. Otar uvjerio o jednodušnoj i slobodnoj želji i privoli svih biskupa, da se oštvari stara osnova o preobrazbi zavoda, stavio se je u sporazum sa velevlascu, koja nad zavodom vrši protektorat i izdaje spomenuto breve. Preobrazbom zavod je ostao namijenjen istom narodu, za koji je bio i zasnovan.

Dalmaciju ne samo nije izključena, nego su u brevu navedene sve pjezinske biskupije i priznato je njihovo pravo, da posalju svoje svećenike u kolegij, samo ako su narodnosti hrvatske ili ilirske. To je sasvim u suglasju sa naravom zavoda i sa njegovim prvobitnim značajem, te sv. O. papa nije htio da riesi nikakovo etnografsko pitanje, ne budući to njegova zadataća. Zavod je bio zasnovan za Hrvate, pa je za Hrvate i ostao. Tko dakle promatra stvar objektivno i bez strasti, mora doći do zaključka, da nema razloga svim onim oštrim polemikama, u koje se je neka štampa upustila.

Znamentilni pravnik dyorski savjetnik dr. Barda objelodanjuje o subolnjoj Novoj Presi Juridicki članak o pretorovoj osudi. Veli da je prefor dobro sudio, da su laži dalmatinici nasilno provali u zavod i pravog vlastnika smeli u posjedu, ali da je imao pretor prisilit ih, da dr. Pazmanu uvedu opet u posjed, a nikako nije simio da ovoga upućuje na vladinoga povjerenika. To bi bio korektan postupak po običajnom pravnom shvađanju i po slovu talijanskoga zakona. Pretor se dakle dao zavesti talijanskim entuzijazmom u prilog razbojnika i varalica.

Dr. Pazman nije proteguo tužbu i na vladinoga povjerenika, te se nije prikazao na rođisu dne 21. tek. Upućene novine javljaju, da će biti komesar maknut od same vlade.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Po čuši j' hodil izdajica Krsić va Kopar ovi dñi?
Jur. Trebada ha dieđut!
Fr. Da ga Talijani neplačaju za izdajstvo, bi on vatrek živel va dieđut.
Jur. Morala j' hodil po plaću?

Fr. Po pravice je zada tamu učesno beti...
Jur. Ki zna su ga če Talijani postimakli.
Fr. Vane su pred njim bezali kako i pred jugum.

Jur. Ma va kuće.
Fr. Ja nude ih nijedan nevidi.
Jur. Ja neznam pravo, ki je veća pogrda, oni ki ga plačaju, al on ki se prođaje.
Fr. Ni Bog ubil je diferenci.

Razne vesti.

Političke:

Austr-Ugarska Medju Staro- i Mladočesi sklopjen je izborni kompromis za izbore u češki sabor. Stranke će međusobno podupirati kandidate u določenim kotarim. — Kod izbora u kranjskim gradovima bijaše izabrano 8 zastupnika na predne, 1 klerikalne i 1 njemačke stranke u Ribnici tako, da će nakon izbora u veleposjedu — koji je Njemcem siguran imati klerikalci 16, naprednjaci 9 i Njemci 11 zastupnika. Tako će Njemci biti odlučujući među preprijećima se slovenskim strankama. — Gorički sabor sastao se je dne 17. t. m. U njem se takodje kaže prava slavenska sloga, koja nam služi na čest. Dočim su Talijani kao jedna duša, Slovenci se blatom nabaveju. Žalostno! — O zaključku istarskog sabora na drugom mjestu.

Srbija. Vladini krugovi u Srbiji protive se namisli kraljice Drage, da se proglaši prestolonasljednikom njezinog brata Nikodiju Lunjeviću, poručniku u srpskoj vojsci. Da li će uspeti, vidjet ćemo?

Rusija. Posjet carskih supruga u Francuzkoj našao je najveće simpatije svih slojeva francuzkoga naroda. Visoke goštovne susretali su Francuzi od njihovog dolaska pak do zadnjeg časa odizaka oduševljeno i vruće. Car Nikola izrazio je predsjedniku Loubetu u svojih zahvalnicah duboku harnost, što su ga svuda u Francuzkoj toli krasno dočekali. On je otišao vidno zadovoljan iz Francuzke, jer se je na vlastite oči uvjerio o sjaju i moći francuzke vojne mornarice, te o vještini i sili francuzkih kopnenih četa. Priznao je to i sam ministru rata Andreju, komu je na tolikom uspjehu francuzke vojne sile srdačno čestitao.

Mjestne:

Objava! C. kr. kot. glavarstvo u Polu objavljuje: Daje se na obice znaće, da su izræci iz naloge „ispolate o ličnoj dohodarini“ za godinu 1901 kotara proglašene: „grad Pula“ i „Puljska okolica sa gradom Rovinjskim“ svršeni i da je glasom § 217 od 3 zakona 25. okt. 1890 gr. zak. br. 220 i čl. 60, od 6 svršnoga propisa, pregledaju isti dozvoljeno poreznicom, koji se kao takovi mogu izkazati, kroz 14 dana od 16. o. m. napred kod c. kr. kotarskoga glavarstva (porezni odjel).

Prepisanje istih je tako u smislu § 246 navedenoga zakona strogo zabranjeno te bi se eventualni prestupci po zakonu kaznili.

„Il Popolo Istriano“ od subote izvršava po svoju interpelaciju zastupnika Mandića u istarskom saboru glede glazbe c. i kr. mornarice u Puli, koja je na poznatoj svećanosti trgovackih pomoćnika svirala izazivajuće te Hrvate i Njemece vrednajuće pjesme „Lasse pur che cantati e subi, sti, gnoch“ odnosno „ščavi“ maledicti“, zatim „Marameo cari burloni“, itd. Isti urednik „Popola“, koji je u svojem „Giornalello“ gornje istinito priznao i glazbu radi toga polvalio, piše u subotnom „Populu“, da je zastupnik Mandić interpretira o glazbi radi tega, što je ista svira komad „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“. Svaki krvac u svoju obranu laže i izvrace koliko može, pa tako čini elo i uređnik „Popola“, da opere svoju nesmotrenost, koju je neholtice počinio, prihvati u svojem „Giornalello“, što je sve banda svirala.

Na kraju III. četvrtogodišta molimo uljedno i ozbiljno one predplatnike, koji sa predplatom nisu u redu, odnosno dužnike, da nam pošalju dužne svote bez oklevanja, jer i mi imademo podmirivati svoje redovite troškove. Nad polovicu predplatnika nije izpunilo svoje ovogodišnje dužnosti i radi toga se nadamo, da će se bezdvolično odazvati našoj molbi odnosno opomeni.

Pokrajinske:

Sprovod blagopokojnog biskupa Šterka izpao je usprkos protuagaciji židovskih talijanskih krugova najsjajnije. Uz civilne i vojničke oblasti, zastupali su istarski sabor jedino članovi saborske manjine. Sprovodu je prisustvovao kardinal-nabiskup Missia, biskup Jeglić iz Ljubljane te krčki biskup presv. gosp. Mahnić, dočim porečko-puljskog biskupa na sprovodu nebišaše. O sprovodu očekujmo potanji opis.

Na uspomenu biskupa Andrije Šterka sabrano je ne dan sprovoda, među svećenici i rodoljubi u "Hotel Europa" i kavani "Commercio" u Trstu K 146 za "Djacco pripomočno društvo u Pazinu". Srdačna hvala plemenitim drvorateljem!

Istarski sabor bijače u subotu u ime Njeg. Veličanstva zaključen. Koli saborski predsednik toli predsjednik kluba većine podklaže si na zaključnoj sjednici uzajemno. Licumjerno govorio je jedan i drugi. Saborski predsjednik znade, da im je vlasta skoro polovicu stvorenih zakona natrag vratila, da su dakle u saboru samo vremene tratali i zemaljski novac trošili. Isto tako znade predsjednik kluba većine, da je saborski predsjednik sposobniji za svaki drugi posao, nego li za onaj zemaljskog kapetana i saborskog predsjednika. Ovo priznavaju i potvrđuju i skrenjeni članovi saborske većine, kojim je konačno dodijala nesposobnost staroga predsjednika. Jos jednu činjenicu valja nam ovdje iztaknuti iz zaključnog govora predsjednika saborske većine zastupnika Bubbe. On je naime napao istodobno na saborsku manjinu, na članove hrvatsko-slovenskoga kluba, što su pasivni bili kod saborskog djelovanja pa da su ipak saborskou većinu približili u njeznom djelovanju. Gđe vam je možak g. Bubba? Ako su bili naši zastupnici u saboru pasivni, nisu vas mogli približiti u vašem djelovanju. Nije li tako? Po našem priporostku razumu nemože biti inače. Istarski je dakle sabor zaključen pa će biti do malo razpušten i tada će vlast raspisati nove izbore, koji će se vrsiti tamo negdje oktobra ili novembra.

Iz Cresa pišu nam 15. t. m.: Nasilja, strahovanja, smetanje svake slobode, potisnjenje raje kopačke, to je na dnevnom redu; to je geslo naših gospodara, dobrih prijatelja g. Bennatića.

Sasmosti nepristrano govoreći, pitamo mi e. kr. vladu, al je moguće, da jedan gospodar stanovitog slana biva riešen svake kazne od strane političke oblasti, kad je dokazano, da od njegovog prozora bje politi vode na uštru prolaznika? Da mu se to omogući, evo mu se pruža lahko na ruku neka uvreda poštenja, koja za zbilja neobstoje samo da se ga može laglje riešiti. Takav postupak uporabljuje se proti našim neprijateljima a Bog nedjelja bi se što takvu dogodilo od strane Hrvata.

Da se postupa po zakonu, u smislu Euhove patente proti načelniku cresskomu radi uvrede hrvatskoj pjesmi i u političkom prekršaju radi samoga čina polivanja vode i sama vlast mora da to uvidi i provede. Svar, da je ta uvreda bila hrvatskomu imenu naperena proti jednomu došljaku, je svar privatne naravi i nista se netice čina.

Mi u ime četiri petine, uvrijedjenog pučanstva tražimo od cesarske vlade pravu kaznu, a ako ova zemaljska vlada nebude oljhtja, ci mogla provesti ustanove zakona, obratiti čemo se dalje — a u naješnjem slučaju raditi čemo po pravu naroda, jer dobro znademo, da bi bio slučajno kakav grabežni odpadnik sicilijanski napadnut, bi bio već i Barzilj potaknuo međunarodno pitanje.

Nekoju je Talijančad austrijska i ona prekoalpinska neizmjereno simpatična, radi toga dovikujemo vlasti: „brani nas, ako ne, branit čemo se sami“.

Da se zavarava taj varavi i zaboravljeni stvor, koji se zove hrvatski kopač u Cresu, predomislio se za vrieme.

Pomorska vlast dala pomoć, da se uredi zaton pri sv. Luciji dogovorno sa običinom, koja bi moralu istodobno povratiti put do Sv. Nikole. Naši gospodari koji vide da im voda i do ustiju dolazi, našli su za shodno, da nedaju tu koru hlebja kopača sada, u vremenu, gdje nitko nemože da radnje nadje, te neima ni zrna grozđa, nego da se ta radnja provede u vrieme izbora za občinsko zastupstvo.

Jeli sporazuma pak slavna vlast, da podpora vladina, koja proizlazi od triju trećina slavenske krvi i čudi bude upotrebljena u svrhe odnarodjenja većine pukačstva, odane dinastiji ili hoće, da se i nadalje provocira nerade.

Ovaj narod znade trpiti ali čudi je hrvatske, koja znade za gnjev i odmazdu. Toliko državnim organom do znanja.

Usprosk svim peterokrilatim zvezdama, koje po noći i po danu lete po burnom našem obzoru, naši neuzrivo ostaju na svojem stanovištu.

I amanet Svetoperonimski i uzor-sin Javorgrada nije bio pozabiljen. Narodni odbor uz 207 podpisa odpostalo je u Rim.

O. Stjepanu Ivantiću slijedeći zahvalnicu: Prečasnomu gospodinu Br. Stjepanu M. Ivantić-u, generalnom prokatoru, 3. eg vjerskog reda Sv. Franu Rim. Sivi Sokole! Iz ovog zapuštenog Krša, u kojem leži stari hrvatski Javorgrad — tebi prevredni sinu — sverdašna hvala!

Odapeo si prva strijelu u obranu svetog nam hrvatskog imena — i pogodio si!

Inače ustraj i obrani onaj zlatni amanet Hrvata iz Cresa, koji na vijek urezao na većem Cresanom Franu Patrioci-Petricić, Glorior quia Slavus sum! — obrani to kao svetu uspomenu na presladku tvoju mater, koju si toliko obožavao.

Reci klevetnikom tvojeg i našeg liravatskog poštenja, da su hrvatske misice kroz Vis došle do Jakina — i da te iste hrvatske misice uništile u punom boju kod Martinčića — baš na Crsu — sve galije, bneteke — reci tim klevetnikom, hrvatskog poštenja, da je prvi i zadnja pobeda naša!

Bez obzira na peruženo i odmetnuto sjeme, koje na tebe rugom napade: reci istim, da je svaka sila do vremena, da će kuka i motika vladati tvojim i našim, krom u imenu onog pravednog Бога, koji s nama vlasti i u ime svetog njegovog naslednika, koji je nas blagoslovio.

Siv Sokole, divni ustraj! Bog je s nama!

U Cresu, dne 15. septembra 1901.

Slijedi 207 podpisa
čestih gradjana.

Brzojav bez žice u Dalmaciji. Austrijsko ribarsko društvo u Trstu zaključilo je u svojoj nedavno obdržavanoj glavnoj skupštini, da će na otoku Pelagozi urediti brzovjarnu postaju po Marco-nijevom sustavu u tu svrhu, da odatle obavješćuje viške ribare, čim se pojave rojevi srdjela.

Iz drugih krajeva.

Gigaretni papir družbe sv. Cirila i Metoda za Istru već je predan na prodaju. Svi redeljib neka traži i da mu se dade samo takav papir. Razprodavači nek se

obrati ravno na gosp. Stjepana Gamulina, Jelsi, Dalmacija.

Naradeće za zigice i za cikorijsku družbu sv. Cirila i Metoda imaju se slati na gosp. Milana Gremera, Rieka. Za cigaretni papir valja se obratiti ravno na gosp. Stjepana Gamulina na Jelsi, Dalmacija.

Narednosti u austro-ugarskoj vojsci. Becki "Armeblatt" objelodanju je statistiku austro-ugarske vojske, u kojoj imade: 430.000 Slavena, 228.000 Niemaca, 120.000 Mađara, 48.000 Rumunija i 14.000 Talijana. Od Slavena imade 175.000 Čeha, 76.000 Poljaka, 75.000 Hrvata, 75.000 Malorusa i 28.000 Slovenaca. Ovih potonjih imade, dakle s Hrvatima 103.000.

One predplatnike, koji premjenuju svoje bivaliste te žele promjenu u pošiljanju lista, molimo ujedno, da nam pomjeru ovako jave: "Saljite mi list od sada na poštu N. i ne više u X, gdje sam ju dosada primao", odnosno neka se nam javi broj, koji je tiskan na pasici, pod kojom list prima. Na taj način nam se olakšaće posao.

Praćeva jakost. Svakomu je poznata puževa ljenost, ali da je on i jak preko svake mjere, za to znaju zaista veoma riedki. Puž može ne samo svoju kuću na leđih prenijeti, već također povrh nje još breme nositi, kar nijedno drugo stvorenje pod ovim suncem. Nedavno je dvoje djece u Parizu učinilo sasvim običnog vrtnog puža i od zabave natovarilo mu na njegovu kućicu, koja je bila olova. No na njihovo nemalo čudo nije te preobličenje odvratilo puža od njegove ščelje. Tada su pokušala djece, da mu još više olova ugasla na kućicu, ali radi oblike ove, bilo im je to malo težko. No puž nije još ni iz dalska osjetio taj teret, pa zato su djece napravila mala kolicu, u koja su nametača kamenčića. Puž je zatim dobio rešenje od konca i papira, te bio zapregnut za kolicu. Djece su se preseštala, kad je puž bez ikakve napora potegnuo s mjesto voz, koji je bio svega četiri kilograma težak. Računa li se, da je puž težak 40 grama, onda je težina tereta, što ga je on vučao, iznosila ravno stoštruko. Gorski puž, (o kojem smo govorili, bio je gradiški), može dapaće teret od 12 kilograma vući, i to 20 centimetara daleko.

Oglas.

Daje se do znanja trgovackim poslanicima i putnicima prometnicima, da se u benkovačkom hotelu vlastiosti udove Vidović može za vrlo jeftinu cijenu, 48 kruna mjesечно, surazmjerno 1 K 27 para na dan, dobiti sobu, jelo, pranje i službu. U hotelu smještena je i kavana. Za svaku obavjest treba obratiti se na gosp. Luku Poskoga upravitelja hotela i kavane!

Rodoljubi!
Kupujte samo Cirilo-Metodijske zigice!

Da se jednom počne sa jeftinom prodajom robe na bazaru, to je jedna od najvećih švicarskih tvornica ura *rad reklamno meni*, posla svoj fabrikat, da ga popularizirati i *dok zaliha traje*, prodaja se, slijedeće zepne ure sa finim radnjama kroja hadava.

Svakoj je uri prilozena košuljica od kože i jedno novo izradjeno umanjjuće zrcalo kao dur, hadava.

for. 2.10 jedna Nickel-Anker-Remontoir zepna ura sa posrebljivim francim lancem i kutijom.

for. 4.20 jedna prava srebrna Remontoir zepna ura sa američkim posrebrnjanim lancem i kutijom.

for. 4.70 srebrna ženska ura, Remontoir sa posrebrnjanim engleskim lancem i kutijom.

for. II. prava sa 14 karat. zlata, Remontoir zepna ura sa elegantnom kutijom iz alasa i lancem.

Sve je garantirano za 3 godine.

Što ne odgovara rado se promjenjuje, ili se novac povraća, pak je tako svaki vrisko izbjegen. Slijeti su oglasi patroveni. Dobiti se može uz golov novac ili pošt. ponosćem kod tvrtke.

BRAČA HURVIZ
Skladište ure i zlatnih stvari na veliku. — Dobavljač e. kr. aust. savrem. drž. dinovnika, i. d. Istrustvan. cijenici gratis i franko. **Krakov, Stradom 17.** Traže se agenti.

Natječaj!

Podpisano predsjedništvo trži

dnevničara

poznavajući hrvatski i talijanski jezik.

Dnevnička 1 K 60 h.

Molje se ulagati odmah.

Predsjedništvo e. kr. kot. reda.

Buzet, 22. rujna 1901.

Poziv.

Podpisani odbor časti se ovim pozvati p. n. gg. članove Bratovčićne hrv. ljudi u Istri na redovitu godišnju skupštinu, koja će se održavati u "Narodnom Domu" u Kastvu u četvrtak dne 10. oktobra t. g. u 3 sata poslije podne sa navadnim dnevnim redom.

Odbor Bratovčićne hrv. ljudi u Istri.

Kastav, dne 20. septembra 1901.

Mijo Laginja,
predsjednik.

Preporuča se

p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojan posjet, obećajući uvič najtočniju poslužu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kriptka vina. Dobiju se također desertni vini, likeri i slatice.

Prve slovenske skladište pokrećiva

Antona Černigoj

Trest

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica smršte zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom

Svak je konkurenca nemoguća jer je pokušto iz prve ruke.

Antona Černigoj

Trest

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica smršte zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom

Svak je konkurenca nemoguća jer je pokušto iz prve ruke.

Antona Černigoj

Trest

Via di Piazza vecchia 1, u kući Mareni, podružnica smršte zadruge u Gorici.